

Hellwagovo trojúhelníkové schéma vokalického systému (1781)

slovinština	<i>přední</i>	<i>střední</i>	<i>zadní</i>
<i>vysoké</i>	i		u
<i>středové</i>	e ê	ə	o ô
<i>nízké</i>		a	
	<i>nezaokrouhlené</i>		<i>zaokrouhlené</i>

chorvatština	<i>přední</i>	<i>střední</i>	<i>zadní</i>
<i>vysoké</i>	i ie		u
<i>středové</i>	e		o
<i>nízké</i>		a	
	<i>nezaokrouhlené</i>		<i>zaokrouhlené</i>

srbština	<i>přední</i>	<i>střední</i>	<i>zadní</i>
<i>vysoké</i>	i (ie)		u
<i>středové</i>	e		o
<i>nízké</i>		a	
	<i>nezaokrouhlené</i>		<i>zaokrouhlené</i>

makedonština	<i>přední</i>	<i>střední</i>	<i>zadní</i>
<i>vysoké</i>	i		u
<i>středové</i>	e		o
<i>nízké</i>		a	
	<i>nezaokrouhlené</i>		<i>zaokrouhlené</i>

bulharština	<i>přední</i>	<i>střední</i>	<i>zadní</i>
<i>vysoké</i>	i		u
<i>středové</i>	e	ǎ/ə	o
<i>nízké</i>		a	
	<i>nezaokrouhlené</i>		<i>zaokrouhlené</i>

GRAFICKÉ VYJÁDŘENÍ

<u>Vokály:</u>	[a]	[e]	[i]	[o]	[u]	[ə]	[‘u]	[‘a ‘ə]	[ie]
slovinština:	a	e	i	o	u	(e)			
chorvatština:	a	e	i	o	u				[i]je
srbština:	a	e	и	o	у				[и]je
makedonština:	a	e	и	o	у				
bulharština:	a	e	и	o	у	ъ/а	ю	я	

<u>Sonanty:</u>	[r]	[l]	[m]	[n]	[v]	[j]	[ja ju]
slovinština:	r	l lj	m	n	v l	j	
chorvatština:	r	l	m	n	v	j	
srbština:	р	л	м	н	в	ј	
makedonština:	р	л	м	н	-	ј	
bulharština:	р	л	м	н	-	й	(я ю)

<u>Sonanty (tzv. měkké):</u>	[r’]	[l’]	[m’]	[ń]
slovinština:	-	(lj)	-	(nj)
chorvatština:	-	lj	-	њ
srbština:	-	љ	-	њ
makedonština:	-	ле ли лј љ	-	њ
bulharština:	(ря/рю/рьо	ля/лю/льо	мя/мю/мьо	ня/ню/ньо)

[r], [r’] ... vibrantní konstriktivní alveolára (likvida) [palatalizovaná]

[l] ... laterální konstriktivní alveolára (likvida) (B, M: alveodentála)

[l’] ... laterální konstriktivní palatála (likvida)

(M: alveolára, B: alveodentála)

[m], [m’] ... nazální okluzivní bilabiála [palatalizovaná]

[n] ... nazální okluzivní alveodentála (B, S: alveolára)

[ń] ... nazální okluzivní palatála (B: alveolára)

[v] ... spirantní konstriktivní labiodentála

[j] ... polovokální konstriktivní palatála (klouzavá, glide)

Konsonanty (obstruenty + **sonanty**) ve slovinštině:

Způsob tvorby → ↓ Místo tvorby (Akustický dojem) →	závěrové okluzívy (explozívy)	polozávěrové semiokluzívy (afrikáty)	úžinové konstriktivy (frikativy)
/obou/retné (/bi/labiály) retozubné (labiodentály)	p b m		f v
zubodásňové (alveodentály) dásňové (alveoláry)	t d n	c	s z r l
předopatrové (palatály)		č ,	š ž j
zadopatrové (veláry)	k g		h

Korelace neznělost/znělost:

p/b t/d k/g č/, š/ž s/z c/[μ] f/[v] h/[|]

Konsonanty (obstruenty + **sonanty**) v chorvatštině:

Způsob tvorby → ↓ Místo tvorby (Akustický dojem) →	závěrové okluzívy (explozívy)	polozávěrové semiokluzívy (afrikáty)	úžinové konstriktivy (frikativy)
/obou/retné (/bi/labiály) retozubné (labiodentály)	p b m		f v
zubodásňové (alveodentály) dásňové (alveoláry)	t d n	c	s z r l
předopatrové (palatály)	ń	č , ć ¶	š ž ¶ j
zadopatrové (veláry)	k g		h

Korelace neznělost/znělost:

p/b t/d k/g č/, ć/¶ š/ž s/z c/[μ] f/[F] h/[|]

Konsonanty (obstruenty + **sonanty**) v srbštině:

Způsob tvorby → ↓ Místo tvorby (Akustický dojem) →	závěrové okluzívy (explozívy)	polozávěrové semiokluzívy (afrikáty)	úžinové konstriktivy (frikativy)
/obou/retné (/bi/labiály) retozubné (labiodentály)	p b m		f v
zubodásňové (alveodentály) dásňové (alveoláry)	t d n	c	s z r l
předopatrové (palatály)	ń	č , ć ¶	š ž ¶ j
zadopatrové (veláry)	k g		h

Korelace neznělost/znělost:

p/b t/d k/g č/, ć/¶ š/ž s/z c/[μ] f/[F] h/[|]

Konsonanty (obstruenty + **sonanty**) v makedonštině:

Způsob tvorby → ↓ Místo tvorby (Akustický dojem) →	závěrové okluzívy (explozívy)	polozávěrové semiokluzívy (afrikáty)	úžinové konstriktívy (frikativy)
/obou/retné (/bi/labiály) retozubné (labiodentály)	p b m		f v
zubodásňové (alveodentály) dásňové (alveoláry)	t d n	c μ č ,	s z l š ž lʹ r
předopatrové (palatály)	ń	# †	j
zadopatrové (veláry)	k g		h

Korelace neznělost/znělost:

p/b t/d k/g č/, #/† š/ž s/z c/μ f/v h/[ ]

Konsonanty (obstruenty + **sonanty**) v bulharštině:

Způsob tvorby → ↓ Místo tvorby (Akustický dojem) →	závěrové okluzívy (explozívy)	polozávěrové semiokluzívy (afrikáty)	úžinové konstriktívy (frikativy)
/obou/retné (/bi/labiály) retozubné (labiodentály)	p p' b b' m m'		f f' v v'
zubodásňové (alveodentály) dásňové (alveoláry)	t t' d d' n n'	c c' μ μ'	s s' z z' l l' r r'
předopatrové (palatály)		č ,	š ž j
zadopatrové (veláry)	k k' g g'		h h'

Korelace neznělost/znělost:

p/b p'/b' t/d t'/d' k/g k'/g' č/, š/ž s/z s'/z' c/μ c'/μ'
f/v f'/v' h/[ ]

Korelace tvrdost/měkkost:

p/p' b/b' t/t' d/d' k/k' g/g' s/s' z/z' c/c' μ/μ' f/f' v/v' h/h'
r/r' l/l' m/m' n/n'

GRAFICKÉ VYJÁDŘENÍ

Konsonanty:	[p]	[b]	[t]	[d]	[k]	[g]	[f]	[v]	[#]	[†]	[x]
slovinština:	p	b	t	d	k	g	f	-	-	-	h
chorvatština:	p	b	t	d	k	g	f	-	-	-	h
srbština:	п	б	т	д	к	г	ф	-	-	-	х
makedonština:	п	б	т	д	к	г	ф	в	ќ	ѓ	х
bulharština:	п	б	т	д	к	г	ф	в	-	-	х
Konsonanty:	[c]	[μ]	[č]	[,]	[ć]	[¶]	[š]	[ž]	[s]	[z]	
slovinština:	c	-	č	dž	-	-	š	ž	s	z	
chorvatština:	c	-	č	dž	ć	đ	š	ž	s	z	
srbština:	ц	-	ч	џ	ћ	ђ	ш	ж	с	з	
makedonština:	ц	с	ч	џ	-	-	ш	ж	с	з	
bulharština:	ц	дз	ч	дж	-	-	ш	ж	с	з	